

PODZIĘKOWAĆ (176) *vb pf*

Oba o oraz a jasne.

inf podziękować (15). ◇ *fut 1 sg* podziękuję (1). ◇ *2 sg* podziękujesz (6). ◇ *3 sg* podziękuje (9). ◇ *3 pl* podziękują (4). ◇ *praet 1 sg m* -em podziękowałem (1). ◇ *2 sg m* -ś podziękowałem (1). ◇ *3 sg m* podziękował (55), jest podziękował (5); podziękował : jest podziękował *ZapKościar* (31:5). *f* podziękowała (14). ◇ *3 pl m pers* podziękowali (22), są podziękowali (1); podziękowali : są podziękowali *ZapKościar* (15:1). ◇ *imp 2 sg* podziękuj (5). ◇ *1 pl* podziękujemy (6). ◇ *2 pl* podziękujcie (1). ◇ *con 2 sg m* byś podziękował (2). ◇ *3 sg m* by podziękował (1). ◇ *con praet 1 sg f* byłabyś podziękowała (1). ◇ *part praet act* podziękowawszy (26); -awszy (20), -awszy (4), -(a)wszy (2); -awszy : -awszy *OpecŻyw* (1:3), *KrowObr* (1:1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w.

Wyrazić słownie swoją wdzięczność; gratias agere Miech, PolAnt, Vulg, Mącz, Cn; persolvere grates Mącz (176) : BierEz H4v, I; náiadŷy fie y nápiwŷy podziękowawŷy ŷzli precz. BielKron 342v, 58v; Mącz 148d; darował mu [...] imiona bogáte/ áby tám wedle ŷwego zdania/ klaŷtory y Mnichi ŷwe fundował. Podziękował Máfz ŷwiéty SkarŻyw 508, 325; HArda Nétá/ iŷ gładkoŷć ŷwą do ŷiebie czuie/ Wiéć kiedy iá pozdrowieŷ/ áni podziékuie. KochFr 105; KochDz 107.

podziękować od kogo (1): zaczmv thy odnaŷł podzyankvyeŷł, A powyeŷł zeŷzmy thego odnyego barŷo wŷdzyaczczny *LibLeg* 7/37.

podziękować z czego (1): BierEz D3, F2v; Iozeff niedopuŷcił onym ludziom ijdz s nimi daléy/ ale podziękowawŷy ijm s tey dobrocij/ poŷegnál ié *OpecŻyw* 30v; *ForCnR* B4v; *PatKaz I* 11v; Przetoŷ powiádam tobie krolu/ że y w mieŷcie maŷ ludzie ktorzy cie chcá otruŷć/ á przetoŷ iedŷ od tád. Apollon iemu z tey rzeczy podziękował *HistRzym* 11; *ZapKościar* 1581/21v.

podziękować komu (50): BierEz A4, Dv, G3v, S2v; *OpecŻyw* 30v, 122, 158v, 174, 176; *ForCnR* B4v; *PatKaz I* 11v; *LibLeg* 7/32, 37 [2 r.]; A niemało mie koŷtuye A wŷdy mi niepodŷenkuye *RejKup* y7; *RejWiz* 22; *Leop 2.Mach* 12/31; *RejFig* Cc6; *OrzRozm Pv*; *BielKron* 220, 392v, 446; *Mącz* 71a; *GórnDworz* Q6, S4v; Podziękował iemu Apollon rzekáć: Zdrow bądź y ty cny człowiecze [!] *HistRzym* 22v, 11, 12, 53, 56, 75, 95, [118]; *RejPos* 218; Potym po oney bieŷiedzie Anyoŷ fie wezbrał precz dálej iŷć/ podziękowawŷy goŷpodarzowi wŷtał z zaŷtola *RejZwierc* 175, 64v, 101; *BudBib* c3, I 174c *marg*; tedy moŷeŷz do tego przyŷypáć z Cébr drobu [rybiego]/ nie wielkać tho rzec/ podziékuiać wŷzyŷcy. *Strum* Iv; *CzechRozm* 205v; *SkarŻyw* 167; *ZapKościar* 1580/10, 1581/21v; ktorzy [miecz] on wziáwŷy zá dobrowolne ná Wielkie Xiéŷtwo [...] podnieŷienie/ Xiáŷétom y Pánom Litewŷkim podziękował *StryjKron* 667; *GórnRozm D*; *PaprUp* F; *PudłDydo* Bv. *Cf Zwrot.*

podziękować za co (13): *LibLeg* 7/37; *Diar* 39; *OrzRozm Pv*; Podziękowawŷy tedy Hiŷzpani Krolowi Porne zá wdzięczne przyięćie/ ciągnęli proŷto do wyŷpow Moluckich *BielKron* 446, 392v; *Mącz* 71d; *GórnDworz* Q6; *RejZwierc* 100v; *BudBib* c3; za ktorá Vczynnoŷć przed prawem náŷzym iest podziękował *ZapKościar* 1580/10; *PaprUp* F; *CzahTr* C4; zeŷ mié áni poŷegnał nędzney biaŷeygłowy/ Aniŷ mi podziękował/ zá má dobroć/ ŷłowy. *PudłDydo* Bv.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: za to (2); zawsze: iż(e)] (5): podziękujcie mu iŷŷetz mie wczcił/ ij takowá mi przyiaŷń wczynil *OpecŻyw* 122; *LibLeg* 7/32, 37; ktorzy będąli

mieć rozum/ podziękuiąc zá to/ iż iem z niegodności drogę do godności vkażełz. *OrzRozm Pv; RejZwierc 79v.*

W przeciwstawieniu: »podziękować ... nałajac« (2): NAYdzie też drugie dobrodzieiństwo co ieden raz zá nie podziękuią/ drugi raz nałaią. *RejZwierc 100v, 101.*

W charakterystycznych połączeniach: *cicho podziękować, głośno, pilnie, pokornie (pokorno) (2), szczyrze.*

Zwrot: »sam sobie podziękować« (2): *RejZwierc 79v; Ninieyże dobrze miárkuy pomniac [!] zówże ná to/ Abyś łam łobie vmiał podziękować zá to. CzahTr C4.*

a. *Zwrócić się z modlitwą dziękczynną [w tym: do bogów pogańskich (1); komu (30)] (38) :* Vsiadło tedy mężów wliczbę iakoby pięć tysięcy/ A wzięwfy chleby Iefus i podziękowawfy/ rozdał vczniom *MurzNT Ioann 6/11; KrowObr 190 [2 r.]; A [Jezus] wzięwfy potym kielich/ podziękował/ y dał im/ mówiąc: Piyćie z nie^{go} wzyłtcy. Leop Matth 26/27, Ioann 6/11; Bo Grekowie gdy iuz Throiey dobyć nie mogli/ vczynili poftawę y ten kftált okazáli/ podziękowawfy bogom swoim/ iż iuz precz od onego miáltá odciągnęli. *RejZwierc 167v; BudNT Matth 15/36; ArtKanc B15v; LatHar 569.**

podziękować z czego (3): nalezli obraz panny Mariey przed którym fwieca gorzała, á pod nim leżące^{go} łmoka rozpukłego, thakże podziękowali wielebney Pannie z tak dziwnego od Smoka wyzwolenia *MiechGlab 71. Cf Zwrot.*

podziękować za co (8): Nieday/ áby vpádły wtyd odniół ná łobie/ Owłzem mógl zá twą łalkę podziękować tobie. *KochPs 110; PO przyięciu [ciała pańskiego] [...] Podziękuy naprzod zá [...] ták drogi y nieprzepłacony Krolá wieczney chwały pokarm. LatHar 191, 2, 665. Cf Zwrot.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [iż, że] (2): *SkarŻyw A3v; Podziękuymyż Pánu z wyłokości/ żeć nas raczył z wielkiew fwey miłości/ k temu powołać ArtKanc F10v.*

Zwrot: »podziękować Panu (Bogu) (a. Bogu (Ojcu), a. Panu i Bogu)« [w tym: z czego (2), za kogo (1), za co (4)] = *gratias agere Deo Vulg [szyk zmienny] (23): March¹ A4v; OpecŻyw 33v; tedy ony [...] uyzly łkofzczyola s łromem/ podzykouwawfy zewłzego panu bogu, nyefzemraly przeczyw onemu byłkupouy który łnadz kazał ym łkofzczyola uynudz *PatKaz II 62v, 64v [2 r.]; KlerWes Av; March³ V6; [Chrystus] on chleb ná oftátniey wieczery [...] w ręce łwe łwięte wzięwfy błogofławił/ Bogu podziękowawfy/ łamał y rozdawał. Leop *A3v, Act 27/35; BielKron 12; Możem zá nie [Potockich] bełpiecznie Bogu podzykować. PaprPan X2v; SkarŻyw A4, 187, 508; wzyłtek Senat Kárdynałowie Rzymłcy/ [...] przed nayłwięłzym Sákrámentem Pánu BOgu podziękował *ReszList 145; ArtKanc F10v, M11; Włzyłcy z wielką ochotą Pánu podziękuymy/ Włzyłcy łie z iego życia ná łwiecie ráduymy. KmitaPsal A5v; Po rozmyślaniu/ vważ napierwey/ iákoć łię powiodło nabożełstwo. iefli dobrze/ Pánu Bogu podziękuy *LatHar 665, 191, 255; WułNT przedm 27; CzahTr K4; PaxLiz E2.****

b. *Zrezygnować z czegoś [komu] (4) :* Iefli téz ták rozumiełz/ żebyś mię czełtował [u siebie na biesiadzie]/ Męczyłz mię/ nie czełtuiefz: toćiem podziękował. *KochPieś 20.*

Zwrot peryfr.: »doczesnemu łwiatu podziękować« = *umrzeć (1):* Tego też Roku Ian HLEbowic [...] doczełnemu łwiatu podziękował rychło po Wielkieynocy. *StrykKron 762.*

a. *Zrezygnować z gołciny, pożegnać się (2) :* Nie źle czáfem zámilczéć/ co człowieká boli/ By nieznał nieprzyaćiel/ że ćię ma powoli: Ale to nadewłzyłtko zaráz odźálówać/ A niewdzięcnemu

pánu [tj. *ukochanej*] tudziéż podziękowác. *KochPieś* 26; BOdayci złé dni/ niechcesz mié miłowác/
Bych fie czuł/ móglíbych iuż podziękowác. *KochFrag* 23.

c. *Oświadczyć przed sądem o dojściu do porozumienia, zrzeczeniu się pretensji [w tym: komu (32)] (71)* : A iefliby fyé ftrony zá tym zgodziły/ máią przydz do Sędziégo y podziękowác/ opowiadáiąc zgodę *GroicPorz* p4v; Gdi zaplaczi na przifli S. Marczyn tak fze tefz podzékuyę [*lege*: podziékuję] Gdy saplati dostanyę [*lege*: dostanie] *ZapKościer* 1584/47; za drugi Rok Gdy [...] fzobyę doplaczą tam fzobyę mayą podzyękowacz *ZapKościer* 1584/51, 1580/17, 1581/6, 1583/39v, 1584/45, 1585/55v, 1588/79v, 1597/78v.

podziękować z czego (14): slachetny pán Stanisław Howynfky podzyękowal sprzidaczy wprawye nalfzym *ZapKościer* 1586/67; podzyękowal fzewfzytkych pófzytkoff czo do thego Mlyna fzałefzą *ZapKościer* 1590/47, 1585/62, 1588/75v. Cf *Zwrot*.

podziękować za co (2): Ażeby Stanáfwszy przed Prawo Miafta Kofćierziny spolecznie znimi podziękowal za posag *ZapKościer* 1581/23. Cf *Zwrot*.

Zwrot: »podziękowác (zupélnéj (-y)) zapłaty, z (zupélnéj(-y) a. dobrej(-y)) zapłaty, zupélnie zapłaty, za zapłatę« [*w tym: z dobrej a zupélnéj zapłaty (1)*] [*szyk zmienny*] (43:11:1:1): Za ktorą zapłatę v prawa nalfzego iefť iemu podniofwfzy podziękowal, a zdobery zapłaty podziękowal i zmalzonką swoią *ZapKościer* 1579/2v; A gdy z zupélnéj zapłaty iedén drugiemu podziékuié, winni fobie dać warowác zapisem *ZapKościer* 1581/18v; sktory sapłaty podzyękowal Maczy Smok Criftophowy dvrliáfzewy svpelny sapłaty y slubue pokoy wyczny Criftophowy dvrliáfzewy ot swych potunkoff *ZapKościer* 1584/45; y podnaf ty pieniandzie vczywy grzegorf prybia y podzenkowal zupélnie ziapłaty *ZapKościer* 1588/74v, 1579/3, 1580/4v, 6, 11v, 17 (56).

Formacje współrdzenne cf DZIĘKOWAĆ.

Cf **PODZIĘKOWANIE**

LWil, MM